

№ 47: КНИЖКИ І ТІ, ХТО ЇХ РОБИТЬ

Тема номера: Книжки і ті, хто їх робить

РЕДАКЦІЯ VERBUM

2 ЖОВТНЯ 2019

Шановні читачі! Невдовзі минає рік від виходу першого номера «Вербуму». За цей час ми мали нагоду поговорити на різні теми, та першою з них було читання. Повертаючись до джерел, цього тижня ми придивляємося до книжок і тих, хто їх робить.

Лондонська бібліотека після бомбардування, 1940 рік

Думаючи про книжки, ми зазвичай згадуємо автора й текст, а іноді записуємо до співучасників творення сенсу ще читача. Проте на дорозі від автора до читача є чимало зупинок, про які нам і йтиметься: це видавці, перекладачі й редактори, критики й рецензенти, книгарні й фестивалі. Завдяки їм читач зустрічається з книжкою, а книжка виявляється саме така, як є.

Розпочинається випуск розмовою з Олексієм Жупанським, засновником «Видавництва Жупанського». Ми говоримо про негаразди й радощі українського книговидання, різницю в роботі з перекладними й оригінальними текстами та про шлях, який тутешній книжковий ринок пройшов за останні півтора десятиліття. «Ми ніколи не будемо видавати текстів, які нам особисто не цікаві, які ми вважаємо суспільно неприйнятними чи бездарними», – каже пан Олексій. А пристрасть видавця, як і пристрасть автора, – це перший крок до захопливої літератури.

Деякі проблеми, про які йдеться в цьому інтерв'ю, добре зрозумів би Роберт Музіл, хоч і був

австрійським модерністом. В іронічному есе «Серед самих поетів і мислителів», виданому 1936 року, він пише про дві протилежні тенденції, які примудряються вживатися у ставленні до культури: з одного боку, нарікання на занепад, а з іншого, визнання кожного другого тексту геніальним і непроминальним шедевром. Аж спадає на думку, що ці біди можуть бути якось пов'язані.

Галина Глодзь, коментуючи мемуари британської редакторки Діани Етгілл, міркує про малопомітну сторонньому спостерігачеві редакторську працю та її вплив на тексти. Сама Етгілл називає цю роботу справою повитухи: хай скільки зусиль ти докладаєш до народження книжки, це все одно не твоє дитя (утім, без досвідченої допомоги текст, якщо продовжити метафору, може народитися скаліченим або й узагалі не побачити світу).

Юлія Карпицька розповідає про Форум видавців у Львові – подію, під час якої читач у буквальному сенсі може зустрітися з книжкою, автором і рештою людей, які її зробили. «Мало де ще видавець може на живо зустрітися зі споживачем, особисто запропонувати продукт, вислухати пропозиції. А що на стендах доволі часто присутні директори й головні редактори видавництв, для відвідувачів це теж шанс отримати книжку з перших рук». Організацію Форуму критикують, і для цього справді є причини, однак туди варто повертатися бодай для того, щоб на кілька днів опинитися серед людей, яких точно об'єднує спільна любов – до книжок.